

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibus Cŕam Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorum, 1609

11. Cap. De Quarto præcepto. Honora patrem tuum, & matrem, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

missam audiat, & non faciat ob lucrum, vel respectum humanum.

Paruitas operis itidem efficit, ne festum violetur: Quia ratione excusantur mulieres, quæ purgant domum, vel famuli, qui parua ligna secant pro necessitate: aut barbitoniores, qui aliqua ratione impediti tondent barbam alicuius, vel paucorum, nisi in consuetudinem ducant: Eadem ratione videntur excusari, qui molunt molendinis fluuiorum & ventorum, quæ sine magna occupatione molunt.

An sit licitum iter facere in die festo?

LICITUM est facere iter necessitate urgente, aut aliqua rationabili causa mouente, modè missæ officium non negligatur. Si quis autem iumenta sua die festo, aut in eius uespere ad alia loca mittat, ut festi utilitatem lucratur, peccat. Rosella verb. Feria. & Nauarr. numer. 12. loc. cit. Nisi ducens missam audiat, aut paruitate rei excusetur.

CAPVT XI.

DE QVARTO PRAECEPTO.

*Honora patrem tuum, & matrem tuam, ut sit tibi
genus super terram, quam Dominus Deus
tuus dabit tibi.*

SICVT præcepta primæ tabulæ edocent, *S. Thom. 2.*
 Quomodo Deus sit colendus, ita secundæ *2. q. 122.*
 informant in ordine ad proximos. Inter pro- *art. 5.*
 ximos autem maximè obligamur parentibus:
 quare immediatè post præcepta ordinantia
 nos in Deum, ponitur præceptum instituens
 honorem parentum, qui sunt principium vitæ
 secundum carnem.

Parentum nomine intelliguntur in primis *Quid no-*
 illi, ex quibus generati sumus, vt sunt Pater & *mine pa-*
 Mater, amici & sanguine iuncti, &c. his suc- *rentū in-*
 cedunt Ecclesiæ Præsides, Pastores, & Sacer- *telligatur.*
 dotes.

Tertium locum obtinent ij, penes quos est
 potestas gubernandi rem publ. Deinde paren-
 tum loco habendi alij, quorum curæ, fidei, &
 sapientiæ commendamur: vt sunt tutores, cu-
 ratores, pedagogi, & magistri. Tandem pa-
 rentum vices subeunt senes & ætate confecti,
 quos etiam reuereri debemus. Scriptum est
 enim. Coram cano capite consurge, & honora *Leuit. 19.*
 personam senis, & time Dominū Deum tuū.

Honor parentibus debitus consistit in re-
 uerentia, & sustentatione.

Reuerentia impenditur amando, obediendo,
 & honorando tam corde, quam verbo &
 opere. Sustentatio requirit solatium, seruitium
 operum, & administrationem temporalium,
 quando parentes sunt in necessitate.

Ex vi huius præcepti filij peccant, si paren-
 tes

tes odio prosequuntur, si non obediunt in eis
 quæ spectant ad regimen domus rei familiaris,
 ac etiam ad bonos mores, & salutem animæ.
 Nec non etiam quando percutiunt, maledicunt,
 ad iracundiam, prouocant, Matrimonium sine
 iusta causa absque parentum consensu, & consilio
 contrahunt, eorum vitam voluntatem non exequuntur:
 aut non pio amore post mortem prosequuntur celebrando
 exequias, debita soluendo, aut in iustis per
 vfuram acquisita restituendo pro æquitate, cap. Michael. de
 vfur. Gloss. & DD. ibidem.

Huc spectat quoque, si filij parentibus agrotis,
 aut in necessitate constitutis non subueniunt:
 Si autem parentes filijs impedimento sint in via
 salutis, non obediendum est eis, vt si filij extra
 annos pubertatis sint, & velint ingredi religionem,
 parætes nolint. Tunc illa Hieron. sententia ad
 Heliodorum seruanda. Percalcatum perge patrem,
 percalcatam perge matrem, & ad vexilla crucis euola,
 summum genus pietatis est, in hac re fuisse crudelem.
 De his ad longum Nauarr. in Manuali cap. 14. à
 numer. 11. Angelus in verb. filius, & in verb.
 interrogationes in confessione circa 4. Preceptum,
 Syluest. & alij in verb. Filius.

De obligatione parentum erga filios.

SIC peccant parentes, si cum notabili damno
 filijs non prouident in necessarijs, ad salutem

lutem tam spiritualement, quàm corporalem, si vident ambulare per vias vitiorum non corrigunt, castigant, & in disciplina continent: Si contra iusta vota castitatis cogunt, aut inducunt ad coniugium: Eadem est ratio, si filios blanditijs, dolis, aut minis cogunt, ad religionem. Concil. Trident. sess. 25. cap. 7. de regularibus. Idem est iudicium si parentes filios exponunt inanis, hospitalibus, aut locis publicis sine necessitate: aut si mater infantem proprio lacte non nutriat, aut per nutricem negligat lactare. Quando enim iusta causa subest, mater potest tradere alteri infantem lactandum alias veniale peccatum committit.

Continetur quoque hoc præcepto mutua obligatio Domini & serui, Præceptoris & discipuli, Magistratus vtriusque & subditorum, Vxoris & mariti, ouium & Pastoris, de quibus Nauarr. ad longum.

CAPVT XII.

DE QVINTO PRAECEPTO.

Non occides.

HOc præcepto non solum prohibetur homicidium externum: aut quodcunq; corporale proximi nocumentum, sed etiam interior actus voluntatis occidendi, aut damnum